

standere af Krigen; og kommer der altsaa ærlige Bestræbelser frem for at fremme Overbevisningen om Fredens Fortrin, er det jo et smukt Formaal, som vi meget vel alle kunne blive enige om at bevilge Penge til. Den ærede Ordfører talte noget om, at Fredsbureauets Forstander — jeg tror, han kaldte ham Bajer — skulde have sendt et Cirkulære ud til samtlige Stormagter, til samtlige Udenrigsministre i Europa, og bebrejdede dem deres Optræden i den kretensfiske Affære. Men selv om man nu kunde paa- vise, hvad jeg ikke tender til, at Fredsbureauet i et enkelt Tilfælde er optraadt mindre heldigt — skønt jeg synes ikke, at Stormagterne have nogen særlig Grund til at rose sig af deres Optræden over for Kreta — kan man dog virkelig ikke principmæssig modsætte sig, at der ydes noget til Fremme af en offentlig Mening om Fredens Betsignelse. Jeg antager nu ganske vist, at i dette Ting er dette Formaal, et Fredsbureau, Fredens Bevarelse, ikke en Tanke eller en Ide, som vinder Sympati. Hver Gang der kommer en Nutidstank op, noget, som alle ædle, fremsynede Mænd samle sig om, Opgaver til Kulturens og Retfærdighedens Udbredelse i Menneskeheden, forekommer det mig, at dette ærede Tings Flertal ikke har den rette Forstaaelse deraf. Er der Tale om Kvindesagen, om at skaffe Kvinderne Rettigheder lige saa vel som Mænd, vender dette Ting det døve Øre til. Er der Tale om at udslette en saadan Standale, som den lovbestyttede Prostitution, nægtes det Overgang til anden Behandling. Men derimod, hvor der kommer Ideer og Tanker frem, der føre os saadan lidt tilbage i Middelalderen, hvortil hører Krig og s. Æs. Bryggestraf, saa har det høje Ting et aabent Øje derved. — Hvis det altsaa er Princippet, at den Slags Tanker som Fredstanten strider mod dette høje Tings Principper, ja, saa kan jeg se et Princip, ellers ikke.

Men det var jo navnlig med Hensyn til Rentenedsættelsesposterne, at den ærede Ordfører søgte efter et Princip. Jeg har her i denne Sal oftere udtalt, at jeg er en Modstander af, at der ad Lovgivningens Vej anvendes Vold med Hensyn til sagesløs Person, jeg har talt imod, at man skulde tvinge Overformynderiet til at sætte Renten ned, jeg har talt imod at sætte en lovbestemt Rentefod, at gaa ned med den, men jeg har ved andre Lejligheder udtalt, at det vil være rigtigt og smukt, om Staten eller det offentlige gaar i Spidsen, naar der er Rimelighed for at nedsætte Renten og hjælpe paa Rentefoden, især for Landmændene, og da saa mange af dette ærede Tings

Medlemmer jo ere venlig stemte mod de agrariske Tanker, undrer det mig, at man ikke kan finde, at det strider mod Princippet, at Staten her giver et godt Eksempel til at gaa ned med Rentefoden. Man maa jo huske paa, at det, der her er Tale om, det er Laan, der ere sikrede ved den fortrinligste Sikkerhed i fast Ejendom, aldeles utvivlsomt første Prioritets Sikkerhed; naar man der siger at der kan gøres Laan paa $\frac{3}{4}$ pCt. mod saadan Sikkerhed, og der derfor ingen Rimelighed er for, at Staten skal blive ved at holde Renten højere, ser jeg ikke, man er inde paa noget Principspørgsmaal. De Herrer ere gaede ind paa det med Hensyn til Kommunitetets Midler, med Hensyn til Sorø Akademis Midler, med Hensyn til de lærde Skolers Kapitaler, og nu paa en Gang skal det være et Principspørgsmaal, at Renten af Prioritetterne i Domænegodsernes Ejendomme og i Rytteridistrikterne ikke maa sættes ned.

Saa siger den ærede Ordfører, at det er noget, som maa være Genstand for en almindelig Lov, for en særlig Lov, det kan man ikke vedtage paa Finansloven. Det forekommer mig, at det er netop i allerhøjeste Grad et Spørgsmaal, som hører hjemme paa Finansloven. Dette, simpelt hen at sige, hvor stor Rente Staten skal kunne paaregne af sine udestaaende Kapitaler, er ikke noget, der skal gøres til Genstand for en almindelig Lov — der kan naturligvis ikke gives en almindelig Regel derom. Det er muligt, at den ærede Ordfører har Ret i, at der er visse enkelte andre Laan, der ere lige saa godt funderede, og som burde være tagne med. Dertil kan jeg kun sige, at saa tage vi dem med til næste Aar paa Finansloven — i Aar er det vel for sent. Men naar den ærede Ordfører saa gav sig til at tale om, at der er mange andre Laan, som Staten har udestaaende, hvor der saa ogsaa skulde ske Nedsættelse af Renten, saa maa jeg dog minde om, at der er en meget betydelig Forskel paa Laan mod Sikkerhed i allerfineste Prioriteter i faste Ejendomme og saa Laan mod personlig Sikkerhed. De to Ting have ikke noget med hinanden at gøre, saa det behøve vi ikke at komme ind paa. Men det var jo navnlig disse Laan i Rytteridistrikterne, som den ærede Ordfører red paa i Dag. Man har villet hævde — og jeg hørte det i Dag nebe i Folketinget — at disse Laan i Rytteridistrikterne i Virkeligheden ikke ere Pantelaan, ikke ere Prioriteter, men at de simpelt hen ere en Grundbyrde. Den ærede Ordfører er en altfor dygtig Jurist til, at han turde fastholde det Standpunkt. Han maa erkende, at her, hvor der er Tale om